

Česká republika

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Pomocná škola DIAKONIE ČCE, Vrchlabí, Palackého 926

Adresa: Palackého 926, 543 01 Vrchlabí

Identifikátor školy: 600 024 636

Termín konání tematické inspekce: 17. prosinec 2002

Čj.:	093 030/03-5060
Signatura:	ti5nw402

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Pomocná škola DIAKONIE ČCE, Vrchlábí, Palackého 926 (dále jen škola) byla zřízena Diakonií Českobratrské církve evangelické jako církevní organizace. Škola vychovává a vzdělává obtížně vzdělavatelné žáky s takovými nedostatky rozumového vývoje, pro které se nemohou vzdělávat ani ve zvláštní škole, jsou však schopni osvojit si alespoň některé prvky vzdělání. Obsah výchovně-vzdělávací činnosti se zaměřuje na vypěstování návyků sebeobsluhy, osobní hygieny a na rozvíjení přiměřených poznatků a pracovních dovedností s předměty denní potřeby.

Podle *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení*, škola sdružuje pomocnou školu pro žáky s více vadami s kapacitou 8 žáků a přípravný stupeň s kapacitou 4 žáci. Školu tvoří jedna třída, do které bylo v době inspekční činnosti zařazeno pět žáků pomocné školy a jeden žák přípravného stupně.

Výuka je realizována podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, který schválilo MŠMT ČR pod čj. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997.

Činnost školy probíhá v prostorách Diakonie ČCE - Střediska Světla ve Vrchlábí (dále jen středisko).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávací činnosti,
- průběhu vzdělávání,
- realizace vzdělávacích programů,
- hodnocení žáků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH A MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka je zajištěna učitelkou, která má odpovídající vzdělání, a asistentkou učitelky, která je absolventkou gymnázia a evangelické akademie, v současné době studuje obor speciální pedagogika v 1. ročníku bakalářského studia na pedagogické fakultě. Obě vyučující prokazovaly v průběhu sledovaných vyučovacích hodin znalosti základních speciálně-pedagogických dovedností, působily na žáky vlastním příkladem a vystupovaly s pedagogickým taktem.

Metodické sdružení není vzhledem k velikosti školy ustanoveno. Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Plnění úkolu metodického vedení a odborné pomoci ředitelky dokládají inovace a doplňování didaktických pomůcek, odborné literatury i promyšlené organizování výchovně-vzdělávací práce.

Řízení má převážně operativní charakter s převahou demokratických prvků. V době inspekční činnosti se jevílo jako funkční, pružné a účinné.

Kontrolní činnost ředitelky je uskutečňována v rámci plánovaných hospitací, orientačních vstupů do třídy a společných akcí s následným vyhodnocováním zjištěných skutečností

a přijímáním opatření pro další zkvalitnění práce. Úroveň péče o prostředí je sledována denní průběžnou kontrolou. Výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky projednávány.

Stimulační systém je tvořen jednak morální motivací při každodenním osobním styku, jednak formou nadtarifních složek platu. S jejich výší a důvodem přiznání jsou pracovníci seznámeni. Vyučující prohlubují znalosti v oblasti vzdělávacích disciplín i speciálně-pedagogických činností, sledují nové trendy.

Organizační struktura školy je jednoduchá a funkční a vychází z *Organizačního řádu Diakonie Českobratrské církve evangelické*. Ředitelka, která současně řídí středisko, je přímou nadřízenou dvěma pracovníci školy (učitelka a asistentka učitelky). Kompetence jsou jasně vymezeny.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Řád školy je koncipován jasně, srozumitelně a vychází ze specifických podmínek školy.

Informační systém se opírá o tradiční formy přenosu informací uvnitř školy i směrem k rodičům a dalším partnerům. Informace uvnitř školy jsou předávány rychle a úplně, pracovníci mají přístup ke všem důležitým informacím. Mezi pracovníci převládá denní osobní kontakt a aktuální přijímání potřebných opatření. Osobní a citlivé údaje jsou chráněny před možným zneužitím.

Škola klade důraz na spolupráci s rodiči žáků, nabízí zákonným zástupcům aktivní spolupráci.

Skupinová i individuální výuka je doplněna o práci v aktivizačních dílnách, rehabilitaci, biblické chvílky, kulturní a sportovní akce a školu v přírodě. V odpoledních hodinách mají žáci možnost účastnit se zájmových kroužků střediska či školy (vaření, ruční práce, aerobik, sportovní hry). Škola zajišťuje rovněž logopedické služby nejen pro své žáky, ale pro všechny klienty střediska.

V rámci zabezpečení vhodné prezentace školy na veřejnosti jsou pravidelně pořádány Adventní koncerty, dále Dny otevřených dveří či besídky ke Dni matek. Pro zajištění optimálních podmínek pro činnost školy spolupracují její pracovníci systematicky se sborem ČCE ve Vrchlabí, s poskytovateli sociální péče v regionu, s neziskovým sektorem i s médii. Škola umožňuje praxi studentům středních, vyšších odborných i vysokých škol.

Společná výuka žáků probíhá v kmenové, esteticky zařízené a pro výuku podnětné učebně, která je však vzhledem k potřebám a věku dětí málo prostorná. Nenabízí dostatečné místo pro pasivní a pohybovou relaxaci. Tyto nedostatky jsou částečně kompenzovány dělením třídy, kdy část žáků pracuje pod vedením učitelky a část žáků vede asistentka učitelky. V tuto dobu jsou využívány prostory střediska (dílny, tělocvična, herny apod.). Kmenová učebna je vybavena novým školním nábytkem s nastavitelnou výškou lavic, které odpovídají vzrůstu žáků. Velikost pracovní plochy školních lavic není vzhledem k antropometrii jednotlivých dětí optimální.

Subjektivně posouzená kvalita prostředí z hlediska ovzduší, osvětlení, hluku a pořádku respektovala psychohygienické požadavky žáků i vyučujících. V hodinách byla zpravidla zohledňována přirozená únava žáků. Vyučující přizpůsobovaly členění hodin a tempo výuky aktuálnímu psychickému a zdravotnímu stavu žáků. Všichni žáci měli možnost postupovat ve výuce vlastním tempem. Příznivá psychosociální atmosféra výrazně ovlivňovala vyučovací proces. Žáci byli vhodným způsobem vedeni ke správnému sezení při práci.

Vybavení učebnicemi a učebními texty postačuje, učební pomůcky, i speciální, jsou obměňovány v závislosti na potřebách a finančních možnostech školy. Pomůcky pro konkretizaci učiva a upevňování znalostí jsou běžně při výuce využívány.

Personální a materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny celkově jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacího programu

Realizace vzdělávacího programu je v souladu s deklarovanými cíli vzdělávání a se zařazením do sítě škol.

Výuka je v souladu s učebními plány vzdělávacího programu a učebními osnovami sledovaných předmětů.

Kontrolovaná povinná dokumentace je vedena průkazně vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov je vytvořen.

Průběh a výsledky vzdělávání ve škole

Průběh vzdělávání je pozitivně ovlivněn plnou kvalifikovaností učitelek. Příprava učitelky i asistentky učitelky na jednotlivé hodiny byla s ohledem na materiální zabezpečení a organizaci výuky zodpovědná. Byly stanoveny výukové cíle, které odpovídaly potřebám žáků, jejich schopnostem a dovednostem.

Vyučovací jednotky se zpravidla vyznačovaly promyšlenou strukturou s moderními prvky aktivního zapojení žáků do výuky. Jednotlivé činnosti byly vyvážené, vhodně na sebe navazovaly a většinou nescházely ani prostor pro závěrečnou rekapitulaci. V řízení výuky bylo zřetelné zohledňování rozdílů ve stupni mentálního rozvoje jednotlivých žáků a v míře osvojování správných návyků. Úkoly byly ve všech sledovaných předmětech důsledně individualizované, žáci je plnili samostatně či za dopomoci učitelky.

Učitelka i její asistentka sdělovaly pokyny přiměřenou formou a vhodně je strukturovaly. Žáci dostávali jednoznačné pokyny před každým dílčím úkolem, pracovali většinou aktivně, byli zapojeni do všech činností. V hodinách byly využívány především pracovní listy se zaměřením na praktické činnosti, byla respektována didaktická zásada názornosti. Vyučující dbaly na rozvíjení jemné i hrubé motoriky žáků, důsledně vedly žáky k vytváření rutinních dovedností a návyků.

Vyučující na začátku hodin vhodným způsobem žáky motivovaly, v průběhu učebních činností je často povzbuzovaly a posilovaly jejich sebevědomí, v hojné míře bylo využíváno mezipředmětových vztahů. Bezprostředně po splnění dílčích úkolů je slovně hodnotily, přitom účelně využívaly pochvalu. Hodnocení vycházelo z dobrého poznání jednotlivých žáků, zohledňovalo stupeň jejich mentálního postižení. Oceňování každého pokroku zvyšovalo motivační účinnost hodnocení.

Obě vyučující prokázaly velmi dobré komunikační schopnosti. Jejich jednání se žáky se vyznačovalo trpělivostí a citlivým přístupem. Od žáků byla vyžadována verbalizace činností pro podporu jejich aktivní slovní zásoby. Rozvoj řeči jednotlivců byl v převaze podporován, žáci komunikovali s ohledem na úroveň svých možností. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Ke zjišťování výsledků ve vzdělávání nepoužívá škola komerční testy. Auteoevaluace probíhá prostřednictvím hospitací ředitelky školy a rozborem výsledků prací žáků, dále analýzou prospěchu žáků na konci školního roku.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou jsou analyzovány při jednáních pedagogické rady a jsou součástí *Výroční zprávy o činnosti školy*.

Výsledky vzdělávání jsou školou sledovány.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Hodnocení žáků

Hodnocení žáků vychází z metodického pokynu MŠMT *Hodnocení žáků pomocné školy*, která byla vydána pod čj. 10 522/98-24. V souladu s jeho zněním si škola vytvořila vlastní způsob otevřeného slovního hodnocení, který byl stanoven vnitřním řádem.

Hodnocení žáků je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu. Hodnocení se provádí průběžně, na konci každého pololetí se vydává vysvědčení. Žáci jsou hodnoceni na základě výsledků, kterých dosáhli ve vyučovacích předmětech v souladu s učebními osnovami a individuálními vzdělávacími plány. Vyučující zohledňují druh a stupeň mentálního postižení žáků, jejich zdravotní stav a individuální a věkové zvláštnosti s důrazem na kultivaci žáků a rozvoj jejich schopností.

Podklady pro hodnocení získávají učitelky především soustavným sledováním výkonu žáků v průběhu vyučování. Úroveň jejich vědomostí, dovedností a návyků prověřují praktickými, pohybovými, ústními, písemnými i grafickými formami zjišťování.

Při hodnocení se přihlíží k úsilí vynaloženému žáky, k jejich postojům k učení, jejich snaze a míře jejich postižení. Rodiče žáků jsou prokazatelným způsobem pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí.

Hodnocení žáků probíhá v souladu s metodickým pokynem MŠMT, je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu a hraje významnou roli při naplňování cílů školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 25 338/99-21 ze dne 19. července 1999
2. Zřizovací listina Diakonie ČCE – středisko Světlo ve Vrchlabí čj. D 351/2000 ze dne 27. 4. 1992 ve znění dosavadních úprav z 15. 12. 2000
3. Změna zřizovací listiny čj. D 237/2001 ze dne 9. 7. 2001
4. Jmenování do funkce ředitelky Střediska Diakonie ČCE – speciální, mateřské, zvláštní a pomocné školy pro žáky s více vadami čj. D 31. 1. 1997 od 1. 2. 1997, vydané Diakonií ČCE dne 31. 1. 1997
5. Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4-01 podle stavu k 30. 9. 2002 včetně příloh
6. Výroční zpráva Diakonie ČCE, Středisko Světlo ve Vrchlabí, Palackého 926, Vrchlabí 1 za rok 2001, nedatováno, bez čj.
7. Záznamy o práci v zájmovém útvaru vedené ve školním roce 2002/2003
8. Individuální výchovně vzdělávací plány pro žáky ve školním roce 2002/2003
9. Třídní kniha vedená ve školním roce 2002/2003
10. Rozvrh hodin ve školním roce 2002/2003

11. Osobní dokumentace žáků ve školním roce 2002/2003
12. Třídní výkaz a katalogové listy vedené ve školním roce 2002/2003
13. Zápisy z porad ve školních letech 2001/2002 a 2002/2003
14. Provozní řád, nedatováno, bez čj.
15. Organizační řád Diakonie Českobratrské církve evangelické ze dne 22. ledna 2002, bez čj.
16. Školní řád s účinností od 1. září 1999, nedatováno, bez čj.
17. Otevřené slovní hodnocení stanovené vnitřním řádem školy, nedatováno, bez čj.
18. Záznamy z kontrolní činnosti ředitelky školy

ZÁVĚR

Výuka ve škole je zajištěna učitelkou, která má plnou kvalifikaci, a asistentkou učitelky. Obě vyučující prokázaly znalosti základních pedagogických dovedností, v době inspekce pracovaly iniciativně a tvořivě. Práce ředitelky školy v oblasti vedení zaměstnanců a na úseku organizace školy je promyšlená a funkční.

Škola disponuje dostatkem didaktického materiálu. Učební prostředí je podnětné a estetické, ve výuce jsou uplatňovány zásady duševní hygieny.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věku žáků, stupni jejich postižení a výukovým cílům. Výuku vedly vyučující ve smyslu pozitivního posilování a průběžné motivace. V průběhu výuky využívaly mezipředmětových vztahů a navazovaly na dosavadní zkušenosti žáků. Pozorované vzájemné vztahy, přístup učitelek k žákům a způsob konverzace s nimi vytvářely prostředí důvěry a spolupráce.

Hodnocení žáků je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu a pozitivním způsobem ovlivňuje naplňování cílů školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Olga Talášková	Olga Talášková v. r.

V Náchodě dne 20. ledna 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. ledna 2003

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Jaroslava Tauchmanová

Jaroslava Tauchmanová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	5. února 2003	093 077/03-5060
Zřizovatel	5. února 2003	093 078/03-5060

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.